

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy ivon és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 forint fizet-
betnek elő, fél éves előfizetés el nem
fogadjatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: szeptember. — Az árpáról, különös tekintettel a maláta árpára. **Dr. Rodiczky Jenő**. — Kolozsvár gyümölcseszete és szőlőszete. **IV. Szentgyörgyi Lajos**. — A kiállítási bíráló bizottság névsora. — Méhész-egyleti mozgalom: Val. ülés jul. 13-án. — Egyveleg: Értesítés. Beiratkozások Kolos-Monostoren. Méhész-egyletünk kitüntetése. Gyümölcseszetünk örömhíre. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Havi emlékeztető.

Szeptember.

Ház és udvar. Cséplés folytatva bevégezendő. Gabonarostálás megkezdtek; vetőmagul, eladásra és házi fogyasztásra szükséges gabonamennyiséget külön-külön kell elhelyezni.

Jasztaik rendbe hozatnak. Minden építés és épületjavítás megszűnik.

Törökbuszakasok (górék) kijavítandók.

Szántóföld. Az őszi vetés megkezdtek. Példabeszéd, hogy kinek kisasszonynapra nincs oíd vetése, az nem jó gazda.

Köles, muhartakarmany és törökbusza-tarlok feltöretnek. Burgonyát kiszedjük törökbuszatöréshez beszállitashoz egész erővel fogunk.

Törökbuszaszár levágandó. Az éretlen törökbuszacsovek az érettektől elkülönítendő.

A termelt tök fagymentes helyre hozandó.

Zöld trágyának vetett növények, lehengerezés után, alászántatnak.

Rét és kaszáló. A sarjut lekaszáltatjuk és gondosan megszáritva, felgyűjtjük. Ha a nagy harmat teljes megszaradását akadályozná, árpaszalmával felrázva, kazaiba vagy boglyába rakható.

Luczernát, baltaczimet, angol perjet mesterséges kaszáló-
nak e hó elejével tisztán, minden védnövény nélkül elvethet-
jük; száraz fekvésű talajon az őszi vetés sokkal előnyösebb a tavaszinál.

A luczerna 3—4-ik kaszálásának ideje bekövetkezik, mielőtt a der lelagyasztaná.

Fűz, nyár, köris, eger, szilla leveles galyai tőli takarmányozásra most botoltatnak le.

Évelő réteken mindenféle giz-gaz bojtortján, lapu, gilicze-
tővis irtása megkezdhető.

Állattenyésztés. Jármas ökrök már istállóra szorulnak.

Száraz időben gulya, ménes a réteken, kaszálókon és a törökbuszatarlókon jól érzi magát.

E hónap végén a bikák a tehéngulyától elkülönítettek; ugyanezen időben bekövetkezik a csikóválasztás. Választáskor a csikók elegendő zabbal, zabos búkkönnnyel vagy luczernával élelmezettek. Tiszta fekhely és vakarás el ne maradjon. Tavaszkor fedezett kanczák egyenként próbamén alá bocsátandók hogy vemhességük megállapíthatassék.

Minden fogatlan vagy hibás juh kiveretik és eladásra kerül. Kíméletes mustrálás a tenyésztőnek érzékeny kár okozhat.

A jubok tejelése megszűnik. A kosok némi abrakban részesülnek, hogy üzetés idején jó erőben legyenek, hasonlóan a kanok, mielőtt a koczák közé bocsátatnak, naponta ketszer törökbusza-adagban részesülnek, mely élelmezés az egész működési időre kiterjed.

A kanoknak agyaruk kitördeltetik, mielőtt a koczák közé bocsátatnak, nehogy egymással tusakodva, veszélyes sérüléseket okozzanak.

Szőlő. A harmadik, esetleg negyedik vagyis lágszemre kapálást végrehajtjuk. A madarakat csörgetéssel és lövéssel ijesztgetjük, kivált a kora reggeli és estéli órákban, mert ilyenkor leginkább keresik a szőlőket. Ha a gerezdek rothadni kezdenek, a hibásak lehetőségig eltávolítandók.

Pincze. A szüretelő edények u. m. kádak, puttonok, hordók, sajto stb. pontosan megvizsgálandók és előkészítendő; dohos és penészes hordónak legbiztosabb gyógyszere a fejsze és tűz; az új hordókat előbb kiforrázzuk, azután tisztavízzel minden 3—4 napban megtöltve, addig áztatjuk, míg a víz teljesen színtelen marad bennök, 14 napi áztatás többnyire elegendő; új hordóba csak is mustot teszünk, ő bornak mindig már használt hordót adjunk, különben színt vált és fanyar ízt kap.

Gyümölcsös. Az őszi gyümölcs legnagyobb része most érik, mit úgy tudunk meg biztosan, ha a gyümölcsöt a fán száránál fogva megcsavarva, a fától könnyen elválk, akkor biztosak lehetünk arról, hogy a gyümölcs meg van érve. Ekkor a gyümölcsöt egyenként gondosan le kell szedtetni és száraz, szellős helyre elrakni. Elhelyezés előtt szükséges a gyümölcsöt rakásba rakni

és úgy hagyni, míg egészen ki nem izzadt; ha ez megtörtént, a gyümölcsöt egyenként jól megtörölgetjük és úgy rakjuk el; így kezelve tovább eláll, romlás nélkül.

Az elpusztult gyümölcsfák gondosan eltávolítandók. Az őszi gyümölcsfaditetéshez a gödrök kiásandók és ha a föld rosz minőségű volna, javítani kell jó föld hozzá keverésével.

Faiskola. Csereesznye, szilva, dió magvetésre a vetőiskolát felásatjuk és ágyásokra osztjuk. Ha a vető iskola talajában vagy közelségében nagyon sok egér tenné, szükséges a vetendő magvakat hamuval keverni vagy mészvízbe áztatni és csak azután elvetni, mivel így az egerek nem szívesen nyulnak hozzá. Faiskolai fontos teendő e hónapban a leltározás; különös gondot kell fordítani az eladandó fák mennyiségének pontos megállítására.

Konyhakert. Legfőbb teendőink e hónapban a veteményeknek szedése, tisztogatása és osztályozása, ha mindez megtörtént, a mag száraz és szellős helyre eltsendő. Különös gondot kell a gyomirtásra is fordítani és nem szabad engedni, hogy magozzék, hanem ezelőtt ki kell gyomláltatni vagy kapáltatni.

A spárgagyak kapálására és tisztántartására kiváló gondot kell fordítani. Ha a spárga hógyói egészen pirosak, azok magvait azonnal el lehet vetni vagy pedig ki kell mosatni, szárasztani és így még ősszel vagy tavasszal elvetni.

A borsó és paszulytól felszedault ágyások trágyázását és felását végeztessük el és azokba spenót, murok, petrezselyem, tarlórépa vehető vagy pedig téli salátát ültethetünk. Az eper-ültetés és ujlásnak most van az ideje. Az ágyások körül szegélyezését számocza, bécsi csombord, izsóp, párhogyma és zsályával most kell megtenni. A czelel utoisó kapálása, levelezése és a felső gyökereitől való tisztításának most az ideje. A keverék trágyadombok megforgatását és ha száraz, megöntözését nem kell elmulasztani. A telelő kamrák és pinczébe homokot kell hordani a vetemény elrakásához. Száraz mohát és faleveleket kell gyűjteni a növények elrakása és csomagolásához, hogy annak idején készletben legyen.

Dizskert. A virágmagvak gyűjtése folytatatik. Azon nyári virágágyások, a melyben a virágok elfonnyadtak, felásandók és a virághagymák elültetésére előkészítendők. Vehető még ezen virágágyásokba Delphinium, vagy ültethető Viola tricolor, Silene stb. Korai hagymás növényeit u. m. Jacint, Tacett, Narciss, Tulipán stb. hagymáit beszerzendők és korai tenyésztés végett cserepekbe ültetve, a földbe el kell azokat 1-2 láb mélyre ásni. A magról nevelt évelő növények kiültetése és a virágtövek szétosztása folytatatik. A hónapos és a legtöbb nemes rózsafajt dugványozás vagy homlítás által szaporíthatjuk. Az alvó rügyre szemzett és kihejtelt rózsák visszacsipetnek, hogy az alvó rügyek megerősödjenek.

Méhészet. Ha a nyár folytán jól megfigyeltük, hogy mely méhkasaink voltak legélénkebbek és megjegyeztük, hogy melyek bírnak friss királynővel, most már könnyen megválaszthatjuk a megtartandókat, betelepítendőket; hozzá járul ehhez, hogy a kiválasztottak kellő népesek legyenek és hogy legalább 9-12 kiló mézzel bírjanak, a mellyel áttelelni képesek lesznek. Tulajdonosan kövér kasolat nem czélzerű teleltetni; ilyeneknek mézét elárúsítjuk, méhét pedig valamely életrevaló kevésbé népesselel erjesztjük.

A 9-12 kilónál kevesebb táplálékkal bíró, különben elég népes családokat e hó első felében látjuk el kellő mennyiségű mézzel, még pedig lehető kevésszer és ilyenkor nagyobb adagokat nyujtva, hogy a királynő fiasításra ne ingereltessék. A méz tisztaságára előben ügyeljünk és a mennyire csak lehet, nyár elején gyűjtött akác- vagy hársmezzel segítsük méheinket. Az etetést semmi esetre se halasszuk későbbre, mert ekkor gyakran nem képesek a méhek a sejteteket befedelezni, az megsza-

vanyadik és tavaszfelő hasmenést okoz; e miatt méheink aztán pusztulni szoktak.

Arra is ügyeljünk, hogy a hálálifejú szender (Ache-rontia atropis) ne férközhessek kaptárainkhoz, mert nagy méztolvaj és pusztító, ez okból a röplyuk lehet ugyan 3-4 centimeter hosszú, de magasabb ne legyen, mint a hol egy méh akadály nélkül ki s be járhat.

Erdészet. Csekély kivétellel ugyanazon teendők fordulnak elő, mint augusztus havában: a földhasználat szünetel, a mellőkháshasználat a szárazfák kijelelésére szorítkozik. Csúpan az erdővédelemnél fordul elő nagyobb teendő, hol a mult haviakon kívül, a fatolvajásokra is nagyobb gond lesz fordítandó. A vadászati e hónapban a szarvas-, däm- és őztehén, fajdkakas és fajdjérece kivételével, minden másnemű vadra ki-terjeszhető. —

Az árpáról, különös tekintettel a maláta-árpára.

II (Vége.)

Messze vezetne, ha a systematikusokat nyomról-nyomra követni akarnaók, miként alosztályozták ok — Theophrastostól kezdve Jeringéig — az árpafajokat.

Leghelyesebbnek tartjuk Metzgerrel két csoportot különböztetni meg: a soksoros (*Hordeum polyslichia*) s a kétsoros (*Hordeum disticha*) árpákat.

Az első csoportba tartozók a külterjes kultúra árpái, míg a nagyobb igényű kétsorosok csak bensőbb kultúra mellett lépnek előtérbe, de ut aztán győzelmesen helyt is állanak, miután e majdnem kizárólag tavaszi árpák, első sorban alkalmasak a maláta készítésre.

A soksoros árpák közül a hatsorosok, melyeket a czölöp-építmények lakói is miveltek két féleségben, főleg csak a magas északon s déliibb vidéken természetnek mai nap. A hőnek, szárazsságnak ellentállók, rövid tengéletűek, de másfelől sovány szemű s vastag héjnak ennél fogva csak takarmányozásra alkalmasak. Ugyanez áll jóformán a négysoros árpáról is, mely nálunk az ősszel vetett féleségeket szolgáltatja s tavaszt vetve is csak ritkán oly minőségű, hogy malátázásra alkalmas volna.

Tudommal csak a Vendée négysoros árpája használtatik föl nagyobb mértékben malátakészítésre, mi ép oly kivétel, mint az, hogy Kaliforniában őszi árpából (*Brewing Barley*) is készítenek malátát.

A kétsoros árpák közül a száva vagy német árpa (*Hordeum zeociton*) bár magas terméseket s jó minőségű magot szolgáltat, malátakészítésre kevésbé szeretik. (Épen nem alkalmas reá a compasz-árpa.)

Nagyobb méltatásban részesülnek e tekintetben a rövid kétsoros árpának (*Hordeum dist. erectum*) angol, skót-féleségei mint az Annat vagy Lord Western, a Hallet-féle pedigree s az Imperial árpa. De első sorban a hosszú lekonyuló kalászu (*Hordeum dist. nutass*) árpák szolgáltatják a sörgyártás legkiválóbb anyagát, mint a méltán nagyhirű Chevalier árpa, a Hanna, tót és Saal árpa stb.

Ujabbán egyes tenyésztők neve alatt szokták a kulturfé-

leségeket ajánlani, nem mindig jogosultan; mert árpáknál újabb féleségeket előállítani, melyek gyors degenerálásnak nem indulnak, egyike a legkényesebb és nehezebb földadatoknak, miket magtenyésztő maga elé tűzhet.

Birunk p. egy Richardson-féle Chevalier árpát s egy Chevalier Scholley-t. (Scholley's warp-grown Chevalier), egy Hallett-féle s egy Hagerdahl-féle pedigreec, egy Page-féle Proflific s egy Kalina árpát stb.

A tulajdonságok, miket sörfőzésre alkalmas árpától követelünk. 1. A kellő abszolút és úrsúly. Igaz ugyan, hogy ezek semmi közvetlen viszonyban nem állanak az árpa hasznos anyagaival, mindazáltal a sörfőzők általában azt tartják, hogy a súlyosabb árpa a keményítőben leggazdagabb egyszerűsminél.

Malátázásra nem alkalmaznak 63 klgnál könnyebb árpákat, de az elzaszi versenyre 1880-ban beküldött árpák híjének átlaga 71 klg. volt, a bíráló bizottság most csak oly árpákat bocsát concurrentiára, melyek súlya 68 klg. pro. hl. 1000 szem árpának a súlya 50—60 gramm közt legyen. A sündeváli kiállításán a Hagerdahl-féle 57.00 gramm volt, jelölül a svédeknek a magnemesítés terén elért szép eredményeinek, holott még 1873-ban s részben 1878-ban a bécsi és párizsi kiállításokon számos sovány hosszukás magon vastag indájú mutatványokat láttam.

2. A kellő csiraképeség, melyre vonatkozólag kívánatos, hogy a csirázási próbánál 48 óra alatt legalább 75% csirázó szemet találjunk.

Csiraképeség tekintetében a svéd árpák a legkitünőbbek (67—100%, mely utóbbi csiraképeség, egy hazánkban termelt svéd eredetű árpának észleltetett). A csiraképeségre fő következtetést vonunk a szin és szagból, mely legyen fris s ne dohos. Bár a szinből is csak hozzávetőlegesen következtethetünk az árpa jóságára, mégis a világos szinű árpa a szürkés árnyalatu fölött felelősséget érdemel s kivált a „piros hegyek” gyanusak, mert arra engednek következtetni, hogy az árpát nem hoztuk be szárazon, az talán részben már ki is csirázott.

A csirának zöldes sárga színe legyen. Magától értetődő, hogy minden sérülése káros, de egyáltalán a malátázásra kerülő árpának nemcsak tisztának, hanem sérületlennek kell lenni, miután ellenesetben a maláta szérűn beálló penészedés a maláta képződést megakadályozza.

3. A sörfőzésre alkalmas árpától a hasas alakot s finom ondókat követelünk. (Az ondók a magsúlyának 6.25—05%-át tehetik ki.)

Sok esetben a finom ránczok nagyobb lisztartalomra engednek következtetni, mely tekintetben Cseh, Morva és felső-Magyarország dombvidékein nőtt árpák a legkitünőbbek. Magyar Chevalier árpa lisztartalma a 92%-ot éri.

A lisztességre, mely az árpa egyforma dagadása s növéseinek fő alapja a fehér laza törésű felületből következtetünk. Ellenben a kemény (aczelos) vagy szalonnás, lisztet a proteintok nagyobb mennyiségére enged következtetni, miáltal kivonathban gazdag maláta képződése megnehezül. Kívánatos, hogy a proteintartalom a 10%-ot meg ne haladja.

A mi pedig a hamu tartalmat illeti az sem közömbös a sörfőzésre használandó árpától, mert mivel gazdagabb hamuban, annál nagyobb a só, illetve a normális elterjedésre oly fontos phosphorsav és káli mennyisége is.

III.

Főbb gabonaneveink közt az árpa mutatja a legrövidebb tengéletet s a legkisebb hő-szükségletet. Ezért tenyésztési határa a földmívelési kultúra véghatáráig ér. Norvégiában az é. sz. majdnem 70-ik fokáig, Finnországban 68 s 31-ig terjed. A magas északon a meleg nyári hónapok nagy hőjét és a hosszú insulatiót javára fordítván, tengélete megrövidül úgy, hogy p. Nonlund felső részeiben 6—7 hét alatt fejzei bé tenyésztését M.-Óvárott a tenyészidőt 115—120 napnak tapasztaltuk, megjegyezvén, hogy a kétsoros árpák lassabb fejlődésűek, mint a soksorosak.

Hazánkban általában csak a kései fagyok s a nyári szárazság veszélyeztetik az árpát, mely ennél fogva védett fekvésben, csapadékosabb dombvidéken biztosabban és jobb minőségben terem, mint a nagy síkon.

A maláta-árpa termékeny talajt kíván kellő diszletésére, mert hát rövid tengélete alatt csak könnyen assimilálható tápot bír javára fordítani. De téved a ki azt hiszi, hogy buja talajban jól diszlik s ez oknál humusban gazdag buzatalajokban természetli, mert sem a szerves anyagokban tulságos gazdagság, sem a nagy kötöttség nem felel meg természetének.

Első esetben tulságosan buján fejlődik a mag minőség rovására; kötött talajban termelt árpa mindig vastaghéjú, szalonnás vagy aczelos jellegű.

A közép-kötött talajok, melyeket árpatalajoknak is mondunk legmegfelelőbbek számára; tehát a mészben hiányt nem szenvedő, tevékeny s a mellett nyirkos, de átbocsátó altalajt bíró földek, diluvialis vályog, vályog márga s ligettalajok. Jól megjegyzendő azonban az is, hogy az árpa még kedvező viszonyok közt természetli is, kényes az előnövényt illetőleg. Legjobb előzője erőteljes talajon a piros löhere s luczerna; kapások, pl. burgonya csak akkor, ha alajuk trágyázunk volt különben nem talál egész-éges assimilálható tápanyagokat, a talajt jó beeredett állapotban visszahagyott hüvelyes, mint p. a boró szintén a jobb előnövények sorában foglalhat helyet, de őszi gabona után csak akkor veszünk maláta-árpát, ha amaz erőteljesen trágyázott repce vagy cukorrépa után következett. De ekkor is tanácsos, az őszi tarlóban repce zöld trágyázást alkalmazni.

Újabb időben számos kísérletet eszközöltek az árpamivélésnél is, különféle relativ trágyaszerekkel; de ezek alkalmazására nézve recepteket adni teljesen hibás eljárás, mert egyes növény-tápszerek oly mérvben fognak nagyobb hatást fölmutatni, minél nagyobb hiányuk az illető talajban, minek fölismerésére csak kísérlet utján juthatunk.

A vetésre a fonebb mondottak figyelembe vételével jó minőségű uszögmentes magot kell használnunk, vagy az uszköt legalább is csávázással megsemmisítenünk. A vetési lehetőleg korán jól porhanyított talajon eszközöljük, hiven a tanácshoz:

„korán vedd az árpát, zabot! így nyersz egy után tíz magot.“

A sorvetés a kellő aláhozásra tekintettel, a „két növesztés“ lehető kizárására határozottan elsőbbséget érdemel a szórt vetés felett. De már az, hogy szűkebb vagy eshetőleg megkapalándó tág sorközöket használjunk-e? ismét oly kérdés, melyet a helyi körülmények tekintetbevételével csak a kísérleten alapult calculus dönthet el. De annyi áll, hogy a ritkás vetés tekintetében messze mehetünk a maláta árpa termelésénél.

Az aratásnál nem szabad a lekaszált árpát sokáig renden fekvő hagynunk, helyesebb azt apró kévékbe kötni s a francziák módjára összeállongatni s a csomót hajkévével süvegmódjára betakarni. Ismert dolog, hogy a megázott árpa, valamint a száron tulért is „rosz színűvé“ s ezzel értéktelenebbé válik.

A különböző földekről, sőt az ily egy földről különböző időben aratott s behordott árpát sem ajánlatos cséplésnél vagy utána összekeverni, mert az ily keverék árpák a malátaszérűn nem dagadnak egyformán, nem csiráznak arányosan.

A malátaárpa termesztésének fölkarolására a következők mutatkoznak legajánlatosabbaknak:

1. Telepek fölállítása, melyeken a jobb fajták megkísérelve szaporítottak, hogy így 2) a gazdasági egyesületek közvetítésével a gazdák illő áron jó minőségű vetőmaghoz jussanak. E tekintetben hazánkban már méltánylandó eredményeket mutathatunk föl. Csak még ez volna kívánatos, hogy a kis gazdák a vetőmagot előlegezve kapják és annak árát csak az aratás után visszafizetni tartozzanak. Különben néhány egyesületünk már ez irányban is működik áldásosan. Hátra volna még 3.) Nyilvános termelési versenynek s bemutatott terményeknek díjazással egybekötött megbirálása szin, abszolút s ürsúly, tisztaság stb., másfelől a beáztatásnál, malátázásnál való magatartását illetőleg.

Hason versenyeket Alsó-Elsaszban már évek óta látszólag szép sikerrel hoztak gyakorlatba. A versenyben minden ottani gazda részt vehet, ki legalább is 6 mm. saját termésű Chevalier-árpával kíván konkurrálni. A bizottság az eladásra fölajánlt jobb minőségeket bevásárolja, alapul az árpa átlagos napi piaczi árát vévén, hozzá adván a minőségi járulással arányban bizonyos majoratiót vagyis árpótlékot. Működését november második felében egy ismert maláta-gyárban kezdi meg s a részben vagy egészben visszakívánt árpát csak a munkálatok teljes bevégezése után december végén szolgáltatja vissza.

Ha gazdasági egyesületeink ez eszmét fölkarolnák, már 1884. ősszére ki lehetne tűzni, ily versenyeket vidékenkint; 1885-re pedig az országos versenyt rendezni, mely a malátaárpa termesztés fölkarolására bizonyára hathatósan hozzájárulna.

Dr. Rodiczky Jenő.

Kolozsvár gyümölcsészete és szőlőszete.

IV.

„Házsongárd.“
(Vége.)

A mint soraink elején is neveztük, e hely legkevésebb

való szőlőnek, már csak azért is, mert ritka embernek lehet akkora türelme, hogy a mint id. Bodor Pál úsz bajnokunk szokta tenni, a szőlő gerezdekét bezaecsközze a madarak grassálása ellen. Igen, mert a „Házsongárd“ egy terjedelmes „nemes erdő“. Csaknem egymást érik a különböző fajú gyümötesfák régi óriási s ujabbkori remek plántációi, melyek közt annyi a szőlőt kedvelő rigó s más madár, miszerint azoktól némely évben — még ha egy-egynek csőre bele törik is — megőrizni teljes lehetetlenség. Mindazonáltal nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy „ki a szőlővel!“ vagy hogy ezután senki be ne ültesse egyet is; mert talán mégis, ha többecske volna, megoszlanék a károsítás s másfelől többen gyönyörködnének azokban a szebbnél-szebb és finomabb szőlőbogyócskákban, melyeknél szebb látvány a maga fejlettségi szakában alig képzelhető. Csakhogy meg kellene bizony jól választani a fajokat, későn érőket és szeszélyes termőket, egyáltalában borfajokat egészen mellőzni; minthogy ugy sem lehetne ez utóbbiból sem minőség, sem mennyiségét illetőleg annyit tenyészteni, hogy borfogyasztási vágyainkat és szükségletünk kielégítse. Gyümölcsnek tehát csupán a kinek alkalmas helye van, hogy legyen ez is legalább kostolóban kicsinyeink kíváncsiságának csillapítására; hanem vigyázva, a mint jelzém is, hogy a fajok jól választassanak.

Minden esetre első sorban a Magdolnákát (Madeleine) ajánlhatjuk, mint a melyek minden tekintetben háládatosak, legkorábban érnek, legbővebben és korán termenek (jó gondozás mellett nem egyszer már a 2-ik évben), gyönyörű fejlettségűek, különösen, ha tulságos sok és hosszú vesszőket nem hagyunk nekik, kicsi és kevés magvuk van, van köztük arany-sárga, pl. az Angevine, de van fejtér, sőt zöld szemű is, mindannyi változványa kifogástalan. Jöhetne mindjárt ezek mellett a Saumur muskotály, mely levélzetére, de különösen bogyójára s ugy egyidejű érésére nézve nagyon hasonló, különösen a „zöldekhez“ s méltó társa mindannyinak. A málinger sem megvetendő, noha igen tele van nagy magvakkal épen mint a „regi“ fekete burgundi vagy Jakab szőlő, melynek ma már a Madeleinek idejében nagyot csökkent az ázsioja s igen hamar is rá kap a madár. Jöhetne mindjárt a Chasselasokból egy pár-féle, t. i. a legközönségesebb fejtér és piros mellett a párizsi (Fontaineblau), mely utóbbinak lehető legszeleesebb elterjesztése igen kívánatos, minthogy bőtermősége mellett jóval nagyobb bogyókat s gerezdekét növeszt többi társainál s még egy néhány bőtermőféle sárga és zöld Lindaut (selyem szőlőt) s a mindennél szebb és elég jókor érő Génuai zamatosból is (nálunk uva reginae néven ismeretes) néhány példányt, hogy a gyűjtemény egy kis egészét is alkosson.

De térjünk vissza útkra s szóljunk röviden még az eddig nem említettekéről; folytassuk avval a kifogástalanul gondozott paradicsomi gyümölcsössel, melynek 20 éves megteremtésével — hogy ugy szóljunk — halhatatlan nevet szerzett Veress Ferencz fényképész — pomologus üggyársunk magának, beplántálván s különösen beajtván abba nagy gondval és fáradtsággal csaknem minden nevesebb almát és körtét (nem egy anyafában 30—40, sőt 80-féle fajt is), mely akkoriban, külö-

nösen a külföldi catalogusokban ajánlva volt, avval a véghe-tellen tiszteletet érdemlő szándékkal, hogy idővel azokból az érdemeseket kiválassza. Egy pár ezerre ment az importált almárok száma s természetesen nagyon sok van azok közt az érdemeseké is. S hogy Veress valóban tanulmányozta, illetve tanulmányozhatta azt a legiő-fajt, bizonyosága az, hogy ő ma is — csaknem írás nélkül — s a mindannyiján még ma is rajta csüngő czédulák megtekintése nélkül nevének nevezi a „meghonosított idegeneket“ s hogy szállásán lévő kertjét, annak a sokféleképpen — hogy úgy szóljunk — essentiájával látta el.

Evvel kell vala kezdenünk tulajdonképpen jelen czik-künket, ha az érdemleges sorrendet megakartuk volna tartani, mert e birtok a „Házsongárdban“ husz év óta mindig első helyen áll s ott fog állani bizonytalán a végellenségig, ha Veresshez s mostani tulajdonosa Csapó Sándorné öngyűlöletéhez hasonló jogutódai lesznek. Egy valódi kis park ez ebben a nagy kertben t. i. a Házsongárdban, a hol a tulajdonosok annyira üzik egymást, hogy egészséges birtokaikat föltü-nővé is varázsolhassák. Szép és nemes verseny s a mi fő dol-gol nem történik híjában, nem, mert eltekintve attól, hogy jó levegőjén kívül véghetetlen élvezetet nyújt, rendszeren a gyü-mölcstermésből megtérül a reá fordított költség s busásan fizetve a fáradság. Evvel kell vala mondom kezdenünk, ha nem szőlő-szeti tekintetből történik itteni fáradozásunk; de mert ez okból hozott ide utunk, kellett első sorban a már ismertekről s azokkal kapcsolatosan mondanunk el egyet-mást.

Nagy értéket képvisel e hely, de tudja is ám hasznosítani tulajdonosnője a benne termetteket. Sokba kerül évi főtartása, az évi dolgoztatás, de hátha még hozzá vennők azt is, a mit tulajdon kezeivel visz véghez s saját eszével intéz e nemesnél-nemesebb fajtájú gyümölcsfákkal földiszított parkban a haz asszonya maga. Valóban kár, hogy nincs e kert felsőbb leány-iskolák, jó házi gazdasszonyokká leendő növendékek intézetei közvetlen szomszédságában; hadd látnák és tanulják el a les-kelődőbb természetű lánykák, mit mivel évhosszat az az asz-szony, kinek karja és esze a kert legtávolabbi szögletébe is elér s a legkisebb dologra is kiterjed s gyöngéd ujjai a legutolsó szilvácskáig mily művészileg rakják vessző-tálacsákba a ve-gyes gyümölcsöt, hogy aztán a kolozsvári előkelőbb körök él-vezettel elfogyaszthassák.

Hadd látnák, mily igazi szakértelemmel végzi azt a mun-kát, melyet neki az el nem árusítható gyümölcsök okoznak, hogyan tisztítja s aprítja legnagyobb részét ő maga, rendezgeti s rendezgeti aszalókról-aszalókra, hogy semmi se menjen kár-ba, a mit a természet ingyen kegyelméből rendszeren oly gazda-gon szokott adni.

De ezeken kívül sok-sok mindent kellene még látniok, a mit egy háznál, egy házi kertben végezni szükséges. Megtanul-ni tőle szemezni, ojtani, fákat tisztogatni s az okozott sebeket ápolni, a munkások hiányos hajtását itt-ott kijavítani, szóval: nemcsak parancsolni, mint egy méhesalád királynője, de együtt munkálni, sőt előljárni a munkában mindenütt, hogy annál ke-vezebb panasz hallják és kár történjék a ház körébe.

S pedig bizonytalán nem azért hasznosítja — aszalás által —

a fél s még kisebb körtéket más gyümölcsöket, hogy ezt anya-giak tekintetében volna kénytelen tenni, nem! bizonytalán példát akarna mutatni azoknak, ha t. i. láthatnák, kik egy krajczárt, murkot, petrezselymet s mi mást oly csekélybe vesznek (olcsó, mást veszünk holnap!) (!?) Bizony csak így lehet oda jutni, hogy egy ily gyümölcstermésből — a mi tudomásunkkal ren-desen megszokott történni, egy pár ezer forint gyűljön kraj-czárókból.

Sokáig éljen e kert megteremtője Veress Ferencz, a ki a francia, belga, német, holland s ki tudná mi más tartományok jeles gyümölcseit így koncentráta, erdélyiekké tette, hogy abból aztán színről-színre látván azokat, ki-ki azt kaphassa rövid-uton, a melyik szemének-szívének leginkább tetszik! Gondol-juk meg csak kissé komolyabban a dolgot, ki hozott még ek-kora és ily nemes áldozatot közzgazdaságunk oltárára!?

Csakhogy természetesen az évek elmoszák legnagyobb részünk előtt az érdemeket s még csak a megemlékezést is. A mi neki ezerekbe került, mi ma megkapjuk tőle szép szóért s így azon vesszük észre, hogy a Bodorok, Fülel, Inczék, Cseh János, Kronstädter (Brassai), Nagy Ferencz, Kócsi, Kovács Márton, Olasz Károly, Horváth kapitány s több más jeles eink gyümölcsészeti birodalma megmérhetetlen terjedelemben növekedik.

Találunk még itt több jeles villát is, a melyek figyelmün-ket nagyon is megérdemlik. Ilyeneknek tekinthetjük a már rész-ben említett Donogányné, Lászlóné (néhai László József színészé), ifj. és idősebb Bodor Páté, Grebée, Tömösvári Miklóse, Szász Domokosé, Szarvadié, Nagy Ferdinand, Szász Béla, Békési Károly, Tamási János ügyész, Szentgyörgyi Józsefné, Koch tanáré s még sok más, melyek mindannyija kisebb-na-gyobb mértékben nemesnél-nemesebb gyümölcsfajokat foglal-nak magokban s annyi gondbau részesítettnek, a mennyinél többet alig is lehetne megvárni. Van is ám gyümölcs itt csak-nem kivétel nélkül minden esztendőben vagy egy vagy más faj-ban s nem ritkán mindenféleképpen özőnével. S még az idén is van — s pedig itt is két év óta véghetetlenül grassál a Zöld-hernyó, mely ellen biz itt is — tüzzel-vassal — együttes tá-madásra leendő okvetlen szükség, hogy a mennyiben csak le-hetséges, a pasztassék átkos serege.

Ezt elérni annyival könnyebb leendő, mivel e hegyet ugy-szólvá csaknem egészben intelligens tulajdonosok birják; kik igyekeznek mindent elkövetni, hogy a hasznost széppel is pá-rosítsák. S a mi legfőbb, nem restellik naphosszat kapálni, ka-szálni, ültetni, ojtani, ásni, furni-faragni, hogy környezetüket nemesak hozzáférhetővé, de gyönyörteljessé tegyék. Így állván a dolgok, hiszszük, hogy rövid időn „Házsongárd“ értellen nevét nagyon is méltó és értelmes cseréli föl, elnevezik meg-illető nevének: „Kolozsvár paradicsom-kertjének“.

Még nagyon sokat mondhatnánk, de iut az idő haza térni, bucsut venni Tömösvári Miklós főhegygazda urtól is, a ki a bizottságot széthordozva, tanulmányunkra alkalmat szol-gáltatni sziveskedett — s végül — sajátkezüleg rendezett igen csinos és csaknem minden szükségességekkel beruházott kertjében magyarosan meg is vendégl. **Szentgyörgyi Lajos.**

Kolozsvári második tenyészállatkiállítás 1883. sept. 1—3-áig.

A bíráló bizottság névsora.

Elnök: **Báró Bánffy Dániel**, az erdélyrészi központi lótenyésztési bizottság elnöke.

Alelnök: **Szabó József**, az erdélyi gazd. egyesület alelnöke.

I. osztály: Ló bíráló bizottság.

Elnök: **Gróf Kernis Victor**, a szolnok-dobokamegyei gazd. egyesület elnöke.

Báró Bánffy Albert, az orsz. magyar gazd. egyesület tagja.

Lázár Ferencz, a szilágymegyei gazd. egyesület tagja.

Nagy Ferencz, a szilágymegyei gazd. egyesület tagja.

Gróf Pálffy Géza, alezredes, a fogarasi m. kir. államménes parancsnoka.

Dr. Szentkirályi Ákos, a kolos-monostori m. kir. gazd. tanintézet tanára.

Tisza István, a biharmegyei gazd. egyesület alelnöke.

Báró Wesselényi Béla, a kolozsvári lovaregylet tagja.

II. osztály: Erdélyi magyar szarvasmarhát bíráló bizottság.

Elnök: **Szentpáli Ignác**, a torda-aranyosi gazd. egyesület alelnöke.

Ásványi Lajos, a kolos-monostori m. kir. gazd. tanintézet intézője.

Besseney Balog János, a székásmenti gazd. egyesület tagja.

Ifjabb Bodor Bertalan, a szolnok-dobokamegyei gazd. egyesület tagja.

Deák Ignác, közgazdasági előadó, a csikmegyei gazd. egyesület tagja.

Báró Kemény Béla, közgazdasági előadó, az udvarhelymegyei gazd. egyesület tagja.

Kispál Sándor, közgazdasági előadó, a kis-küküllőmegyei gazd. egyesület titkára.

Macsikási Sámuel, kolozsvári mészáros-mester.

Nagy Demokos, a szilágymegyei gazd. egyesület tagja.

Reich Albert, m. kir. állatorvos Kolozsvárt.

Szalánczy Lőrincz, az alsó-fehérmegyei gazd. egyesület tagja.

Szunyog Szabolcs, a biharmegyei gazd. egyesület tagja.

Gróf Teleki Demokos, a maros-tordamegyei gazd. egyesület tagja.

Tulogdi Soma, a torda-aranyosi gazd. egyesület tagja.

Velicska Lajos, a hunyadmegyei gazd. egyesület tagja.

Vörös Sándor, az orsz. magyar gazd. egyesület tagja.

Báró Wesselényi Miklós, a szilágymegyei gazd. egyesület elnöke.

III. osztály: Idegen marhát bíráló bizottság.

Elnök: **Egan Ede**, országos tejgazdasági felügyelő

Legifjabb Gróf Bethlen Sándor, az alsó-fehérmegyei gazd. egyesület tagja.

Popper Károly, a biharmegyei gazd. egyesület tagja.

Tamási Péter, kajántói birtokos.

Zeyk József, az orsz. magyar gazd. egyesület tagja

IV. osztály: Bivaló bíráló bizottság.

Elnök: **Gróf Bethlen Árpád**, a kis-küküllőmegyei gazd. egyesület tagja.

Tóth Abel, kis-jenői birtokos.

Veith Gergely, közgazdasági előadó, a szolnok-dobokamegyei gazd. egyesület tagja.

V. osztály: Juhbíráló bizottság.

Elnök: **Virágh Elek**, gazd. tanácsos és jószágfelügyelő.

Ferenczi Károly, kolos-borsai birtokos

Hatfaludy József, a szolnok-dobokamegyei gazd. egyesület tagja.

Gróf Lázár Jenő, a maros-tordamegyei gazd. egyesület tagja.

Nagy Imre, a csikmegyei gazd. egyesület titkára.

Velits Ödön, közgazdasági előadó, a torda-aranyosi gazd. egyesület tagja.

VI. osztály: Sertés bíráló bizottság.

Elnök: **Gróf Haller Jenő**, a kis-küküllőmegyei gazd. egyesület elnöke.

Balásházy Bertalan, a biharmegyei gazd. egyesület tagja.

Biró Mihály, kolozsvári mézárós-mester.

Nagy Miklós, a torda-aranyosi gazd. egyesület tagja.

Zeyk József, az alsó-fehérmegyei gazd. egyesület tagja.

VII. osztály: Baromfi bíráló bizottság.

Grubicy Géza, ministeri titkár, a „Gallus“ szerkesztője.

Szeremley Lajos, besztércze-naszódmegyei m. kir. tanfelügyelő.

Veress Ferencz, az erdélyi gazd. egyesület tagja.

Méhész-egyleti mozgalom.

Második választmányi ülés.

Tartatott 1883. júl. 13-án Albu József egyl. igazgató alelnök elnöke mellett, jelen lévén még Gebhardt Döme egyl. pénztárnok, Dr. Kömives Gerő egyl. altitkár, Páncotzky Ferencz, Bodor László, Nagy Dániel, Tamási János vál. tagok s Rödiger Rezső és Jartó Imre vendégek.

10. Titkár jelenti, hogy miután április 24-ike óta nem tartatott választmányi ülés és mert a jegyzőkönyvnek a lapban való közlését szükségesnek tartotta — különben is hitelesítvén azt Gebhardt, Csiki és Kömives tagtársak — tekintse a választmány a jegykvét fölolvastottnak s térjen napi rendre. — A választmány titkár jelentéses indítványát tudomásul veszi s napi rendre tér.

11. Bodor László interpellálja elnököt, hogy mi okon nem történt válaszolás ama cikkre, mely a K. Közlönyben „több egyleti tag“ aláírással oly vádlólag irányoztatott az igazg. választmány működése ellen s miért nem fejtetett föl a cikk írók előtt a dolgok valódi állása? — Albu igazg. alelnök válaszolva Bodor L. tagtárs megkérdezésére, följejt, hogy ő teljességgel nem látta olyannak a gáncsolókat „több egyleti tag“ felszólalását, hogy azért az elnökséget polemiaha keverje; abban a meggyőződésben élvén, hogy a ki a közgyűlés jegyzőkönyvét olvasta s az abban foglalt határozatokat hiven s lelkiismeretesen végre hajtja. De másétől elégnek tartotta a nyilvánosság előtt válaszolni az illetőknek avval a magas irattal mely épen e tárgyban érkezett az egyesület elnökségéhez.

A választmány helyesléssel veszi tudomásul elnök fölvilágosító válaszát.

12. Elnöklő igazg. alelnök jelenti, hogy gr. Széchenyi földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur önmagyméltósága 16,294. sz. magas válaszában az egyesületi helyiség kiférthetése s a méhész-segéd díjazása tekintetéből kért 400 frtot megadni kegyeskedett.

Az erdélyrészi méhészeti vándortanári ügyre vonatkozólag pedig szintén kegyesen tudatja, hogy annak alkalmazása is elhatározottat, mely állomás betöltése azonban a jelen év folyamán nem eszközölhető. — Választmány Minister ur önmagyméltósága kegyes adományát — elnök előterjesztéséből folyólag — mély tisztelettel fogadja s érette hálás köszönetét nyilvánítja. A vándortanári ügyre vonatkozó értesítést pedig tudomásul veszi.

13. Titkár fölhija a választmány figyelmét, miszerint a Békés-Gyulán tartandó 2-ik országos méh. vándorgyűléssel egybe kötött kiállításon magát úgy méh. eszközökkel és ter-

mékekkel, mint személyileg képviselteni törekedjék. — A választmány egyértelműleg osztva titkár öhajátását s elhatározza, hogy úgy az egyesületet illetőleg, mint különösen helyt lakó tagjai által igyekeznek oda hatni, hogy az egyesület törekvése minden lehető tekintetben képviselve legyen. Megválasztván képviselőjéül Albu igazg. alelnököt — megszavazván részére költségek fejében 40 frtot — és Szentgyörgyi Lajos főtitkárt, azon megjegyzéssel azonban, hogy ha Albu igazgató hivatala miatt netalán akadályozva lenne, Szentgyörgyi által képviseltessek az egyesületet.

Az egyesület által küldendő tárgyak következőkben állapították meg: lépes és pergetett méz; egy 3-as egyesületi álló kaptár (ára 6 frt 50 kr); egy keretkészítő gép; egy rajfogó s az egyes álló Berlepsch „első kaptár“ (1 frt 50 kr), melyre a helybeli kir. börtön iparüzlet pályázik, combinálva Bodor László kir. ügyész által.

Kiállítóul jelenkeztek még: Csiki János József, Gebhardt Döme, Albu József lépes és pergetett mézzel.

14. Elnöklő igazgató jelenti, hogy a mint a 400 frt, miniszter ur önmagyméltósága kegyességéből megérkezett, az egyesület köztelke árából még kiférthetetlen 200 frt azonnal törlesztetett Benkő Mihály elsdő urnál s így nincs hátra egyéb, mint teljes birtokába helyezni az egyesületet a vásárolt teleknek. — Az elnöki jelentés örvendetes tudomásul vétetett s megbízott az igazgatóság, hogy az átruházást s minden evvel járó dolgokat lehető rövid uton eszközölni sziveskedjék.

15. Titkár indítványozza, hogy mielőtt a kiállításra küldendő tárgyak utnak indíttatnának, tétessenek ki közszemlére, illetve hozassanak össze a köztelken, hogy az érdeklődő tagok is megismerhessék. — A választmány osztva a titkár indítványát, kimondja, hogy épen a jelzett okból aug. 10-én tartassék még egy választmányi ülés, mely alkalommal vizsgáltassanak meg az illető tárgyak is s állíttassanak ki a szükséges megbízó levelek. S vétessenek számba egyáltalában mindazon dolgok, melyek különösen a kiállítást tárgyazzák.

16. Egyesületi pénztárnok Gebhardt Döme tesz jelentést a pénztár állásáról, melyből kitűnt, hogy a pénztár kellő rendben van s a folyó bevételek a maga rendes módja szerint elég pontosan incassáltatnak. — A pénztárnoki jelentés örvendetes tudomásul vétetik.

17. Még néhány keblbi ügy elintézése után — jegyzőkönyv hitelesítésére fölkértek Tamási János, Nagy Dániel és Páncotzky Ferencz s azzal az ülés véget ért.

Hitelesítik:
Tamási János,
Nagy Dániel,
Páncotzky Ferencz.

Albu József,
egyesületi igazgató, mint elnök
Szentgyörgyi Lajos,
egyesületi főtitkár.

EGYVELEG.

— Értésítés. A földművelési ministerium tudatta az erdélyi gazdasági egylettel, hogy a kolos-monostori gazdasági intézetnél üresedésbe jött 7 ösztöndíjas és 6 szabadhelyet a következő tanulóknak adományozta: u. m. az ösztöndíjakat 1. Jakab Jenő, 2. Gyarmathy Mózes, 3. Székely Sándor, 4. Rediger Béla, 5. Sós András, 6. Nagy József, 7. Baranyai Kálmán tanulóknak, — a szabadhelyeket pedig 1. Bolgár Kálmán, 2. Kelety Imre, 3. Balás Károly 4. Rónai Pál, 5. Almai Ákos, 6. Vörös Pál tanulóknak.

— A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnél az 1883/84-ik tanévre a beiratások és fölvételek október hó 1—7-éig tartanak. Fölvételi föltételek: legalább VI. gymnasiumi, vagy reál vagy polgári iskolai osztály jó sikerű végzése; betöltött 16 éves életkor és szülői vagy gyámi beleegyezés. Rendkívüli hallgatók (VI. osztálynál kevesebbet végzettek) egyáltalán föl nem vétetnek. Vendég hallgatókul olyanok vétetnek fel, a kik csak egyes tantárgyakat hallgatni vagy gyakorlatot szerezni akarnak, ezeknek előképzettsége tekintetbe nem vétetik, de viszont rendes bizonyítványt sem nyernek. A tanintézeti ösztöndíjas és szabadhelyek már betöltvék. Tandij félvéntkiat 10 frt. Szabályzati füzetet díjmentesen küld az igazgatóság.

Kolos-Monostor, 1883. augusztus 20-án.

Vörös Sándor,
igazgató.

* Az erdélyrészi okszerű méhészet-egylet kolozsvári tagjainak egyértelmű buzgó munkálkodása csakugyan nem volt híjában való. Megmutatták ők ezt a legközelebről (aug. 19—20) B.-Gyulán tartott méh. vándorgyűléssel összekötött kiállítás alkalmával is. Igen szép számban képviselték az egyletet személyesen s még többen vettek részt különböző kiállításainkkal s bárha ugy az egylet, mint egyesek méhészkedése alig terjed 3 évre: föltüntetett produktumaikkal kivívták maguknak és egyletüknek az „egri” nevet. — Ugyanis 31 pályázó kaptár közül — a bíráló bizottság egyhangu megállapodása alapján — Bodor László kir. alügyész 1 frt 50 kros „olcsó kaptára” nyerte el a kitűzött 10 drb aranyat. S az egyleti 3-as Albu—Voith-félével az egylet maga s egysok tekintetben javított 4-es Göndöcs-féle lapozóval (25 frt) Gebhardt Döme egyleti pénztárnok nyert kitüntetést. — Méz productumaikért: Csiki János József aranyérmét, Álbu József és az egylet ezüst — s Bodor László és Ajtai, Voith és Tamási Péter bronzérmeket és kitüntető okleveleket. A kiállítók és személyesen résztvevők száma közel 200-ra rugott. A Göndöcs Benedek apát lelkésznek a méhészet terén szerzett hasznos érdemeiért egyhangulag odaítélt aranyserlegén kívül, összesen 7-en nyertek arany, 10-en ezüst s 13-án bronzérmeket s mintegy 35-ön lettek kitüntetve dicsérő oklevéllel — és pedig fönnemlítettéken kívül még Erdélyből: Riegel Antal, Korbuly Zaty, Kénosy Gyula és Hámorszky Gyula. Ez utóbbi buzgó és igen tevékeny ügytárs, mint beszerce-naszódmegyei tanfelügyelői tollnok szintén pályázott 70 kros szalmakaptárjával a 10 aranyra, mely

annyira czélszerűnek s a nép által is könnyen készíthetőnek találtatott, hogy az egy Bodorét kivéremindannyiját fölülmulta. A szalmakaptárok pártolói bizonynyal nem fogják figyelmen kívül hagyni ezt sem.

* Gyümölcsészeti szakosztályunk folyó aug. hó 15-én tartott ülésében örömmel vette tudomásul azt a várva-várt jó hírt, miszerint Bereczki Máté gyümölcstelepe meg van mentve. Ez igazán jó ujság, annyival is inkább jól eshetett szakosztályunknak, minthogy a legelső lépéseket épen szakosztályunk, illetve egyletünk tette, ez országiszerte páratlan gyümölcstelep megmentése tekintetéből. A kérdés megoldása azonban máskép és sokkal egyszerűbben történt, mint indítványozók. A mint ügyfeleink is tudják, e gyümölcsöt kincstári birtokon létesítette nagy pomologusunk Sármezey Antal ur gyermeki növelése közben — s most, midőn a bérlet ideje letelt, főképen azon indokból vette ki újbó további tíz évre a birtokot a hö keblü princípális, hogy elválhatlan lelki-testi barátja ne fosztassék meg 20 éven keresztül olá véghetetlen odaadással és szeretettel gondozott gyümölcsösséttől. — S hozta tehát Sármezey ur ez áldozatot azért az emberért, kit most csupán emlék köt hozzá — bevégezvén növelői funkcióját, mint apát, de másfelől véghetetlen édes kötelek, mint barátot. — És mivel ezáltal egyszersmind Sármezey ur országos gyümölcsészeti megmentését is eszközli, igen kedves és elmulaszthatlan kötelességet vétünk teljesíteni, ha e helyen is Sármezey urnak, a szent ügy nevében hálás köszönetünket nyilvánítjuk s lelkünk mélyéből kívánjuk, hogy Isten ötét, lelkéhez forrott barátjával együtt, még igen sokáig éltesse! — Az erdélyi gazdasági egylet gyümölcsészeti szakosztálya.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest aug. 25. | Bécs aug. 25.

Buza	10 25 — 10 90 frt	10 60 — 11 90 frt
Rozs	7 50 — 7 80 frt	8 20 — 8 65 frt
Árpa, takarmány	7 40 — 7 65 frt	8 75 — 10 00 frt
Árpa, szeszfőzésre	8 00 — 9 00 frt	9 25 — 10 75 frt
Árpa, seres	9 50 — 11 00 frt	9 75 — 11 00 frt
Zab	6 65 — 6 85 frt	6 90 — 7 60 frt
Törökbuza	6 60 — 6 75 frt	7 00 — 8 20 frt

Budapesti marhavásár augusztus 23-án. Összes felhajtás 2343 db. nagy és — db apró marha. Ebből eladatott 24 db. bika, 847 db. ökör, 638 db. vágó tenés, 181 db. fejős tehén, 312 db. bival, 369 db. borju, 3972 db. juh. Arak: bika darabonként 120—160 frt, ökör páronként 220—280 frt, vágó tehén páronként 180—250 frt, fejős tehén darabonként 90—160 frt, bival páronként 140—180 frt, borju darabonként 15—25 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 14—16 1/2 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 56—60 frt, tehénhús 53—56 frt, borjuhús 66—72 frt, bivalhús 50—52 frt.

Bécsi marhavásár augusztus 21-én. Összes felhajtás 3408 drb és pedig 2231 drb. magyar, 960 drb. lengyel és

Mai számunkhoz 1/4 ív melléklet van csatolva.